

Session

Voksne uden fodfæste på arbejdsmarkedet

Problem

Et ofte gentaget faktum om Danmark er, at omkring 700.000 mennesker i den erhvervsaktive alder modtager den ene eller den anden form for offentlig forsørgelse.

Men den gruppe, det nok for alvor er værd at beskæftige sig med er de knap 190.000, der enten er langtidsledige, ikke-jobparate kontanthjælpsmodtagere, syge eller på den ene eller den anden "ordning". Mennesker, som i princippet modtager forskellige ydelser, der alle er ment som midlertidige – men hvor midlertidigheden har udviklet sig til noget mere langvarigt. Der er flere udfordringer, når der tales om de voksne uden fodfæste på arbejdsmarkedet.

En stor del af gruppen af voksne uden fodfæste på arbejdsmarkedet er udsatte voksne, som har mange sociale og helbredsmæssige udfordringer, meget sporadisk arbejdserfaring - hvis de overhovedet noget - og samtidig har de manglende faglige kompetencer og for manges vedkommende ikke afsluttet grundskolen. Det betyder, at et generelt kendetegn ved målgruppen det er, at de er ufaglærte. Vi ved, at ufaglærte har en dårligere tilknytning til arbejdsmarkedet og særligt har de ufaglærte yngre generationer en markant svagere arbejdsmarkstilknytning end deres ufaglærte forældre.

En anden udfordring er, at alt for mange ikke-vestlige indvandrere er offentligt forsørgede. Især de personer, der kommer fra Mellemøsten, Nordafrika, Afghanistan, Tyrkiet og Pakistan. Særligt kvinderne – ligger langt under beskæftigelsesniveauet for personer med dansk oprindelse.

De to målgrupper er store, overlappende og overrepræsenterede blandt langvarige modtagere af midlertidige forsørgelsesydelse. Samtidig er tætheden af personer med mangel på basale kompetencer samt sociale- og sundhedsmæssige problemstillinger større i de to grupper end andre målgrupper.

Der kan peges på mange mulige forklaringer på den lave arbejdsmarkedstilknytning for de to målgrupper. En er, at det danske arbejdsmarked stiller høje krav til basale færdigheder og produktivitet, som svagere grupper vanskeligt kan opfylde. En anden mulig forklaring er måske, at mange nye medborgere har mere traditionelle familiemønstre og holdninger til kønnes deltagelse på arbejdsmarkedet?

Spørgsmål til drøftelse

- *Hvad skal der til for, at udsatte voksne får større tilknytning til arbejdsmarkedet? Når antallet af voksne uden fodfæste på arbejdsmarkedet er omtrent konstant over tid (heldigvis faldet lidt på det seneste), dækker det over, at afgang fra gruppen er meget lille og omtrent svarer til tilgangen af nye personer. Der er behov for, at en større del af gruppen hvert år får en tættere tilknytning til arbejdsmarkedet. Men hvordan gør vi det, når de fleste i gruppen har ringe erhvervs-erfaring og mange har sociale og helbredsmæssige udfordringer?*
- *Hvad er barriererne for, at udsatte voksne med svage basale kompetencer eller mere sammensatte problemstillinger styrker deres muligheder på arbejdsmarkedet gennem opkvalificering? Hvad der skal til for, at gruppen tager uddannelse, der kan løfte deres basale færdigheder eller erhvervsrettede kompetencer?*
- *Hvordan får vi flere med ikke-vestlig baggrund til at blive en del af arbejdsfællesskabet? Måske er der behov for fordomsfrit at se på, om vi kan blive bedre til at bryde nogle af de kulturelle normer, der modarbejder især kvindernes beskæftigelse. Men hvordan kan det konkret gøres? Skal der være fokus på at have større forventninger til målgruppen?*